

„Aki dolgozott angliai kocsmában, tudja, mennyire jó dolog”

SZERZŐ
SZABÓ EMESE

📅 2022.05.13. 04:05 ↻ 2022.05.13. 09:10

Debrecenben ő alapította az első reumatológiai tanszéket, kutat és oktat, és ha ez nem lenne elég, a COVID-19 kérdéskörében is a legfelkészültebbek közé tartozik. Mint mondja, van élete a munka mellett is, a családjá pedig hobbi is. Dr. Szekanecz Zoltánnal beszélgettünk.

HáziPatika.com: Miért választotta az orvosi hivatást?

Szekanecz Zoltán: Édesanyám gimnáziumi matematikatanár, édesapám orvos, az ő példáját követtem. Nem volt problémám a tanári pályával sem, de apu hatása erősebb volt. Ő háziorként dolgozott Debrecen külvárosában, egy félig falusi körzetet vitt. Láttam, hogy a betegek mennyire szerették és becsülték, tetszett nekem a hivatása. A benyomásaim miatt már kiskoromban orvos akartam lenni. A szülővárosomban jelentkeztem egyetemre, mert ha van olyan egyetem, ami Debrecenben tényleg nagyon jó, akkor az az orvosi. Szerencsés vagyok, mert minden iskolámat szerettem, remek volt az általánosom és a gimnáziumom, élveztem az egyetemet is.

HáziPatika.com: Folytatott tudományos diákköri munkát, annak kapcsán jelen volt az Anatómiai Intézetben és Belgyógyászati Klinikán is. Már ekkor dolgozott önben a kutatási vágy?

Sz. Z.: Az anatómián demonstrátor voltam, részt vettem az oktatásban is. Jó volt, mert már akkor a mozgásszervekkel kapcsolatos témákkal foglalkoztam. [Módis László](#) anatómus professzor mellett végeztem például porckutatásokat, vizsgáltuk a porcfejlődést. A feladat nagyon érdekes volt, közel állt a lelkemhez, ugyanakkor tudtam, hogy nem akarok kizárólag kutatással foglalkozni, szükségem van a klinikumra is. Emiatt kezdtem el negyedévesként TDK-zni a III. Belgyógyászati Klinikán is. Onnantól kezdve a kettő párhuzamosan folyt, az egyik inkább alapkutatás volt, a másik pedig klinikai, [Szegedi Gyula](#) akadémikus professzor mellett. Tudtam azt is, hogy dolgozni már nála szeretnék. A választásom tehát tudatos volt, akkoriban ez volt a szokás. Ma gyakori, hogy valaki csak TDK-zik valahol, de még nem tudja, mi szeretne lenni, és végül egészen már területen köt ki.

„Édesapám orvos, az ő példáját követtem. Már kiskoromban orvos akartam lenni.” Fotó: Fülöp Máté/HáziPatika

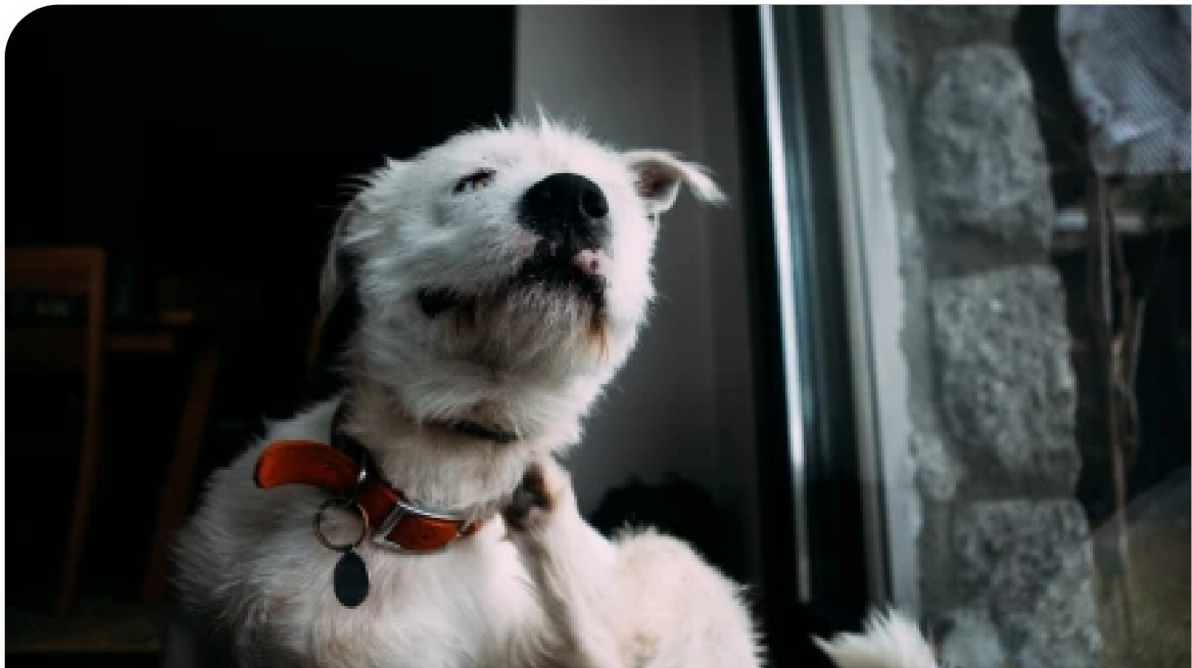
HáziPatika.com: Ösztöndíjjal többször is volt külföldön. Milyen tapasztalatokat szerzett?

németországi Giessenben, majd egy hónapot Norvégiában, Oslóban. Az előbbi a sebészeti gyakorlatot jelentette, az utóbbi a belgyógyászatnak egy részét, ami az intenzív osztályon zajlott. Nagyon hasznosak voltak ezek kitérők, mert megismerhettem a külföldi légkört, ráláttam a kinti munkákra. Végzés után kutatói ösztöndíjas voltam – TMB-ösztöndíjat kaptam, ami azt jelentette, hogy az első három évben a Magyar Tudományos Akadémia állta a fizetésemet –, a szakképzésem ezt követően kezdődött. Abból hat hónapot a manchesteri egyetemen töltöttem, majd '91-92-ben Chicagóban voltam két évig. Oda '96-ban visszamentem újabb fél évre.

HáziPatika.com: Hogy érezte magát Chicagóban, ahol így összesen két és fél évet töltött?

Tények és tévhitek a bolháról

TESZT

A bolhával mindenki találkozik élete során, ám mégis sok tévhit kapcsolódik hozzá. Ezzel a rövid kvízzel most letesztelhetjük tudásunkat.

magamtajta figurát. A Northwestern Egyetemen helyezkedtem el, ami nagyon jó hely: nincs benne a nyolc legelismertebb amerikai egyetemet tömörítő [Ivy League](#)-ben, de az első húszban benne van, kiváló immunológiai és reumatológiai képzésük van. [Alisa Kochnál](#) – akinek a nagymamája egyébként magyar – végeztem olyan kutatásokat, amelyek az ízületi gyulladásokkal foglalkoznak, nagyon érdekes volt a munka. Később emiatt mentem vissza.

HáziPatika.com: Nem sokkal azt megelőzően szerezte meg a kandidátusi fokozatot, ami a mai PhD-nek feleltethető meg.

Sz. Z.: A kandidátusim az amerikai munkámra épült, egyből elkezdtem írni, amint hazajöttem. A dolgozatot, ami a sejtfelszíni molekulákkal és citokinekkal foglalkozott, '95-ben védtem meg. Az MTA doktorimban már kisebb arányban használtam a kinti eredményeket, a dolgozat nagy részét hazai munka adta, amit a debreceni belklinikán végeztünk. Azokat az újdonságokat kutattuk – a betegeken genetikai, immunológiai és egyéb vizsgálatokat végeztünk –, amelyek a [reumatoid artritisz](#) kialakulásával, eredetével voltak kapcsolatosak. Ebből lett 2001-ben a nagydoktorim.

HáziPatika.com: Debrecenben ebben az évben alapította meg a reumatológiai tanszéket, de előtte az egyetemen végigjárta a teljes ranglétrát: klinikai orvosként kezdett, majd tanársegéd, adjunktus és docens lett. Soha nem akart elmenni az egyetemről?

Sz. Z.: Voltak ajánlatok, kaptam ilyet a külföldi utakon is. Ilyenkor nyilván mindenkiben felmerül, hogy esetleg kint marad, de nekem nem voltak ilyen vágyaim, Amerika ebből a szempontból pláne nem vonzott. Angliát jobban szerettem, mert ott esténként dolgoztam egy kocsmában is. Aki már tett ilyet, az tisztában van azzal, hogy ez mennyire jó dolog, mennyire jelen van benne az európai szemlélet. Amerika nem ilyen, élettérként egyáltalán nem tetszett, felületesnek találtam. Ott az ember dolgozik és eredményeket ér el, de nem

belüli ajánlatok is, de nagyon szeretem Debrecent. A klinikánk immunológiából az ország legjobbjára volt, és most is az. Az új reumatológiai tanszék is innen nőtt ki.

„Nyilván mindenkiben felmerül, hogy esetleg kint marad, de nekem nem voltak ilyen vágyaim.” Fotó: Fülöp Máté/HáziPatika

HáziPatika.com: Korábban hol szereztek az orvosok reumatológiai szakvizsgát?

Sz. Z.: Mivel a belgyógyászathoz és az immunológiához is kapcsolódik, ráépített szakvizsga volt, én is akként szereztem meg. Mára ez változott, a reumatológia primer szakképzés lett, de szükséges hozzá egy jó adag belgyógyászat is. Egyébként a négy orvosegyetem reumaosztályait ma is belgyógyászok és immunológusok vezetik, ez a két terület egyszerre fontos. Főleg, mert a reumatológia a 21. században rengeteget változott, teljesen átalakult. Régen a térdfájás, a derékfájás és a csonttrikulás volt a főszerepben, a régi reumatológusok ennek megfelelően elsősorban kopásos és degeneratív kórképekkel foglalkoztak. Mára viszont előretörték az autoimmun betegségek, így a reumatoid artritisz, a [lupusz](#) vagy a szkleroderma. Ezek, bár szintén a reumatológiához tartoznak, némi belgyógyászati szemléletet is igényelnek, az új típusú, angolszász reumatológiában emiatt értékelődött fel ennek a szerepe. Viszont ez nem

tiataljaink, akik nálunk "képződtek", és a primer reumatológusi végzettségük tökéletesen elég ahhoz, hogy képesek legyenek az autoimmun betegségek gyógyítására.

HáziPatika.com: Sokat oktat, diplomadolgozatoknál és PhD-munkáknál témavezető is szokott lenni. Szereti az ilyen feladatokat?

Sz. Z.: Oktatni már tudományos diákkörösként is szerettem, az anatómia TDK felé elsősorban ez terelt. A munkát a III. Belklinikán is folytattam, és nem csak azért, mert ez kötelező az egyetemen dolgozóknak, hanem azért is, mert élveztem. Oktattam belgyógyászatot, klinikai immunológiát és reumatológiát is, először magyarul, majd amikor az idegen nyelvű képzés megindult, angolul is. Kezdetben csak az alapképzésben voltam jelen, de a reumatológiai tanszék megalakítás után már a posztgraduálisban is. Ma már oktatunk a reumatológusok mellett fogorvos- és gyógyszerészhallgatókat, gyógytornászokat és háziorvosokat is. Ennek eredményét a papám korosztályán nagyon látom – ő 85 éves, már nem praktizál –, mert ők az egyetemen még nem tanultak reumatológiát. A kurrikulumukban ez csak 2001 óta van benne.

HáziPatika.com: A klinikán végeztek klinikai vizsgálatokat is, milyenek eredményeket értek el?

Sz. Z.: Régebben a kurrens gyógyszereket az egyetemeken vizsgálták – magáncégek kevésbé voltak –, mi is több mint 80 klinikai vizsgálatot végeztünk a tanszéken. Mi folytattuk le a gyógyszervizsgálatoknak mind a négy fázisát, rengeteg új gyógyszer – főleg biológiai készítmény – jelent meg ennek köszönhetően.

HáziPatika.com: Az egyetemen 2013 és 2017 között dékánhelyettes is volt.

Sz. Z.: Ez érdekes időszak volt, mert korábban soha nem volt egyetemi vezetői funkcióm, és nincs ilyenem azóta sem. A három dékánhelyettesből én voltam az általános szakképzési, én érkeztem egyedül klinikai területről. Az oktatással kapcsolatban voltak

részen meg is valósultak. Örültem, hogy foglalkozhatok ezzel a témával. Tudtam érvényesíteni a klinikai érdekeket is, a kutatás kapcsán ugyanis az volt a több évtizedes dogma, hogy azok az elméleti intézetekben folynak, a klinikusok gyengék abban. Az elmúlt időszakban ez megváltozott, ma már Debrecenben is klinikus a top 10 kutatónak nagyjából a fele.

HáziPatika.com: Több díjat is kapott, melyikre a legbüszkébb?

Sz. Z.: Ez jó kérdés, mert eddig csak szakmai díjaim voltak, amit a társaságoktól kaptam. A Magyar Reumatológusok Egyesületétől átvehettem például a Belák Sándor emlékérmét, a Magyar Osteoporosis és Osteoarthrologiai Társaságtól pedig a Polgár-díjat. Ezeknél nagyobb díjat nem kaptam, idén március 15-én viszont odaítélték nekem a Batthyany-Strattman László díjat. Ugyan ez egy állami díj, de biztos vagyok benne, hogy nem politikai okból kaptam meg.

HáziPatika.com: Sok szakmai szövetségnek és egyesületnek is tagja, melyikeket emelné ki közülük?

Sz. Z.: A hazaiak közül a Magyar Reumatológusok Egyesülete és a Magyar Immunológiai Társaság a két kedvencem, utóbbi a kutatások miatt, az előbbi pedig azért, mert az a fő szakmám. Tisztséget is csak ezen a két helyen vállaltam, a reumatológiának elnöke is voltam. A többi társaság munkájában ennyire mélyen nem veszek részt, inkább csak segítek. Ami pedig a külföldieket illeti: nagy megtiszteltetés, hogy 2018-tól főtitkára lehettem, majd 2021 óta alelnöke lehetek az Európai Reumaligának (EULAR). Amikor a szakmát kezdtem, Kelet-Európa - hogy is mondjam - még nem igazán volt rajta a reumatológia térképén, a vezetőségi posztokat a nyugati országok kutatói foglalták el. Előtte csak [Gömör Béla](#) professzor úr volt elnök még a '90-es években, és [Czirják László](#) professzor úr volt főtitkár, Pécsről. Rajtuk kívül talán még egy cseh kolléga érkezett ebből a régióból. És persze nyugaton ma is jobbak a lehetőségek, de keleten is történt javulás,

lengyel, a cseh, a szlovák, a szlovén, a horvát és a magyar reumatológiát néztük, és azt láttuk, hogy nagyon jól állunk, a lengyelekkel és a csehekkel együtt mi vagyunk a legjobbak. Erős nálunk a kutatás, nagyon jók a tanszékeink is: mind a publikációk, mind a PhD-k száma ezt mutatja.

„A lényeg, hogy különböző szinten, de a reumatológiai kérdésekkel mindenki tisztában legyen.” Fotó: Fülöp Máté/HáziPatika

HáziPatika.com: Nemcsak oktat, hanem ír is, társszerzője, illetve szerkesztője több könyvnek.

Sz. Z.: Ez is az oktatáshoz tartozik, hiszen az egyetemen minden olyan dolog fontos, ami az embereket közelebb viszi a tudományhoz. A könyvek közt vannak olyanok, amelyek orvosoknak készültek – [Nagy Györggyel](#) például két éve szerkesztettük a nagy reumatológiai könyvet, 75 szerzővel –, és olyanok is, amelyek betegeknek vagy házi orvosoknak szólnak. A lényeg, hogy különböző szinten, de a reumatológiai kérdésekkel mindenki tisztában legyen. Ez azért is fontos, mert a betegekre egyre kevesebb idő jut, egy rendelésen például van rájuk 5-6 perce egy orvosnak. Ilyenkor a jó könyvek sokat segíthetnek. Dietetikussal írtunk például diétás útmutatót a köszvényhez,

nem viszik előre, nem jár értük impakt faktor, mégis foglalkozni kell velük. De ez nem baj, mert nagyon szeretek írni, grafomán vagyok, ez köztudott: legalább 600 cikket és 12 könyvet írtam szerzőtársakkal. Arra is volt példa, hogy az egyetemi újságba írtam glosszákat.

HáziPatika.com: Alapító főszerkesztője az Immunológiai Szemlének, szerkesztőbizottsági tagja több nemzetközi szakfolyóiratnak, és bár a járvány közbeszólt, sorra szervezi a konferenciákat is.

Sz. Z.: Az Immunológiai Szemle főszerkesztői posztja nagy megtiszteltetés, hiszen ez Magyarország egyetlen immunológiai lapja, és ez a terület nehéz. A konferenciaszervezés már egyértelműen hobbi: az 5-600 fős Debreceni Reumatológiai Oktatási Programot (DROP) 2007 óta tartjuk Debrecenben, témái mindig határterületiek, tehát nem csak a reumával foglalkoznak. Ez fontos, mert a reuma rengeteg dologhoz kapcsolódik, van olyan területe, ami a bőrgyógyászathoz, és olyan is, ami a gasztroenterológiához, a szemészethez, vagy éppen a pszichiátriához köthető. Ugyanakkor a szakorvosok már nagyon specializáltak, időnként jól esik mást is hallaniuk, mint amivel foglalkoznak. A konferenciákon nem csak a témákba szeretek beleszólni, hanem abba is, hogy mit együnk, hogy nézzen ki a berendezés, milyen koncertek legyenek az előadások után. Mert a konferenciákról utóbbiak sem hiányozhatnak. Koncerteket külön is szoktam szervezni, amihez hozzátartozik, hogy a fiam gitározik, tagja egy Led Zeppelin tribute zenekarnak is.

HáziPatika.com: Ugyan a fő területe a reumatológia, de a koronavírus-járvány idején rengeteget foglalkozott a COVID-dal is, az orvosok továbbképzését is segítette. Hogyan került kapcsolatba ezzel a betegséggel?

Sz. Z.: Immunológiai oldalról, mert ugyan a COVID egy fertőző betegség, de van immunológiai vetülete is. Ilyen például a védőoltások témaköre, vagy az immunvédekezési folyamatok mikéntje. Különböző fórumokon – elsősorban a

[KOVIDők](#) és a [MedicalScan](#) sorozatokba is. Nagy szó ez, de ez egytajtá karitatív tevékenység, mert persze fontos a kutatás, de annyira sok butaság jelent meg a járvánnyal kapcsolatban, hogy szükség volt a felvilágosító munkára is. Egy debreceni lapban írtunk külön a helyi lakosoknak is. Mivel nem vagyok sem virológus, sem járványügyi szakember, mindig csapatban dolgoztunk: az előbbi területet főképp [Jakab Ferenc](#) professzor világította meg, míg az utóbbit például [Kulcsár Andrea](#) főorvosnő.

HáziPatika.com: Tudományos cikkeket is jegyez ebben a témában.

Sz. Z.: Épp most készült egy összesítés, két év alatt összesen 21 cikkünk jelent meg a COVID-dal kapcsolatban, mindegyik nagycsapatos munka volt. Vagy az immunológiai és reumatológia tanszékek vezetőivel dolgoztam együtt, vagy más szakemberekkel, például a Dél-pesti Centrumkórházból.

HáziPatika.com: Foglalkozik szekunder tumorokkal is, azok hogy kerültek képbe?

Sz. Z.: A [húgom](#) onkológus, ezzel a témával ő foglalkozott a PhD-munkájában. Az ehhez való kapcsolatomhoz ismerni kell azt a mondást – [József Attila után szabadon](#) –, hogy a reumás betegek korán halnak, mint a mosónők, de nem a reumában. Tudjuk például, hogy a reumatoid arthritisz 5-6 évvel rövidíti meg az életet, de a betegek nem a mozgásszervi panaszok miatt halnak meg korábban, hanem szív- és érrendszeri problémák, daganatok és csonttritkulás miatt. Ezt a területet a húgommal 15 éve kutatjuk, ő is a klinikán dolgozik. Ezek mind csoportos munkák, kardiológusokkal például azt nézzük, hogy a szív- és érrendszeri betegségek hogyan jelennek meg a reumatológiában, míg az oszteoporózissal való kapcsolatot annak a területnek a szakembereivel vizsgáljuk.

HáziPatika.com: A húgán kívül van más orvos a családban?

Sz. Z.: Nincs, de édesanyámnak így sem volt könnyű élete három orvossal, időnként nagyon szakbarbárok voltunk. Ez a vonal nálunk megszakadt, a feleségem már nem

zenélés csak a hobbija, amúgy közgazdász, most marketing MSc-re jár, a lányom pedig pszichológus hallgató.

„A kutatást, az oktatást, a betegellátást és a családot sikerült jól összekapcsolnom, teljesnek érzem az életemet.”
Fotó: Fülöp Máté/HáziPatika

HáziPatika.com: Mit csinál szabadidejében?

Sz. Z.: Koncertekre és fesztiválokra járunk, ez egyfajta másodvirágzás nálunk. Akkor vált intenzívebbé, amikor a fiam elkezdett zenélni, elmélyülni a progresszív rockban. Ugyan megfordultunk ilyen eseményeken korábban is, de akkor illedelmesen leültünk, most viszont az első sorokban állunk. Nagyon szeretek olvasni és utazni is, sokfelé megfordultunk. A menetrend általában az, hogy a konferenciákon megtetszik egy helyszín – legyen az akár belföld, akár külföld –, amit utána a családdal is felkeresünk. Szóval van életem a munka mellett, soha nem voltam otthon dolgozó típus. A gyerekek például akkor születtek, amikor a karrierem csúcsosodott, de vacsora után nem rohantam dolgozni, és hétfévente is csak elvéve foglalkoztam munkával. Ebbe belejártszott, hogy mindkét gyermekem társastáncolt és kosarazott, így a hétfégi programjainkat legtöbbször az szabta meg, hogy hova megyünk táncversenyre vagy kosármeccsre. Mondhatnám azt is,

lógunk együtt.

Ez is érdekelheti

ÍZÜLETI PROBLÉMÁK

A lumbágó kialakulásának okai

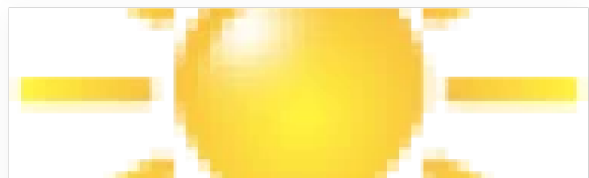
LÁBGOMBA

Így üzzük el örökre a lábgombát

TERMÉSZETES GYÓGYMÓDOK

Cickafark, a nők doktora

EKCÉMA

Bőrtípusok, sebezhető pontok

HáziPatika.com: Mire a legbüszkébb?

Sz. Z.: A tanszékre, amit létrehoztunk. Mert Szegedi professzortól nyilván kaptam hozzá egyfajta alapot, de magát a tanszéket mi alakítottuk ki, mi választottuk ki hozzá a szakembereket. Büszke vagyok a tudományos munkámra is, és persze a családomra. Négy dolgot – a kutatást, az oktatást, a betegellátást és a családot – sikerült jól összekapcsolnom, teljesnek érzem az életemet.

Ajánlom 10

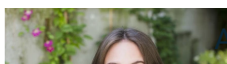
BELGYÓGYÁSZ

REUMATOLÓGUS

SZEKANECZ ZOLTÁN

Az állandó stressz így hat a szívre

Allergiás vagyok a parlagfűre. Ehetek-e